

บางคนก็-บางนกกแหวก ชุมชนรักษาน้ำแห่งแม่กลอง

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือ Ecotourism เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยว เริ่มตั้งแต่ชุมชนต้องจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องและทุกฝ่าย ซึ่งต้องมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน รวมถึงนักท่องเที่ยว

ขณะที่ 2 ชุมชน ในค.บางคนก็และค.บางนกกแหวก อ.บางคนก็ จ.สมุทรสงคราม ร่วมกันทำโครงการวิจัยชุมชนกับการจัดการระบบนิเวศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองดำเนินสะดวก พื้นที่โซน 8 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รู้ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ การเตรียม

รายงาน [พีศษ]

การสัญจรทางน้ำของแม่น้ำแม่กลอง

ชุมชนให้พร้อม และพัฒนาระบบการจัดการท่องเที่ยวที่สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมและสร้างการมีส่วนร่วมให้กับชุมชน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ขยะ และดูแลรักษาคคลองดำเนินสะดวกได้

สำหรับทั้ง 2 ตำบล ป็นพื้นที่ราบลุ่มดินแม่ น้ำแม่กลอง และเป็นเส้นทางน้ำเชื่อมระหว่างแม่น้ำแม่กลองกับคลองดำเนินสะดวก

วิถีชีวิตของชุมชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันชุมชนเริ่มประสบปัญหาขยะและลำคลองตื้นเขิน

นายพนม นากกรี สารวัตรกำนัน ม.2 ค.บางคนก็ ในฐานะนักวิจัยชาวบ้าน กล่าวว่า

เมื่อความเจริญเข้ามาในพื้นที่ ทำให้วิถีชุมชนหายไป จากที่เคยทำสวนทำไร่ ก็เริ่มขายที่ให้กับนายทุนเข้ามาทำธุรกิจโรงแรม บ้านพัก รีสอร์ท รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้สภาพพื้นที่ในชุมชนเปลี่ยนแปลง มีการถมคลองเพื่อทำถนน ทำให้การสัญจรและการไหลของน้ำเบี่ยงเบน เหตุเพราะขาดจิตสำนึกคิดถึงความสะอาดสบาย แต่ไม่ใส่ใจดูแลแม่น้ำลำคลอง ทั้งขยะไม่เป็นที่ เกิดการสะสมขยะมูลฝอย จึงได้เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนหันกลับมาใส่ใจดูแลรักษาน้ำแม่กลอง

“ถ้าวันข้างหน้าเราไม่มีน้ำแล้วจะทำอย่างไร อยากให้ชุมชนหันกลับมาของคุณค่า

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ข่าวสิ่งแวดล้อม ประจำวันที่ **วันที่ 5 มกราคม 2561**

หนังสือพิมพ์ **ข่าวสด** ปีที่ **27** ฉบับที่ **9900** หน้า **6**

ของน้ำ แม้มันคลองข่อยหรือคลองสาขาจากที่เคยเป็นแก้มถึงเมื่อถูก
ถมทำถนน พอหน้าน้ำก็ไม่มีทางระบาย พอหน้าแล้งก็ไม่มีน้ำใช้ ดัง
พระราชดำรัสในหลวงรัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า 'น้ำคือชีวิต'

นายพนมกล่าวว่า การลงพื้นที่ทำวิจัย จัดเก็บข้อมูลระยะทางของ
คลองในแต่ละชุมชน สำรวจเส้นทางน้ำ และสาเหตุของปัญหาขยะ
ในชุมชน ผลที่ได้นำมาสู่การจัดทำแผนที่ทำมือ เส้นทางน้ำของชุมชน
เป็นครั้งแรก ที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ทันที เช่น ปัญหาคลองเกิด
การคั่งน้ำ รกร้าง ขาดการฟื้นฟู ก็สามารถนำข้อมูลปัญหาและจุด
ที่พบเสนอไปยังหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้ามาช่วยเหลือ
ได้อย่างตรงจุดและเร็วขึ้น เพราะมีข้อมูลยืนยันชัดเจน

นอกจากนี้ยังรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนและเยาวชนหันมา
ช่วยกันจัดเก็บขยะร่วมกันอนุรักษ์ และรักษาความสะอาดคลอง
เหมือนในอดีต จากการดำเนินการรณรงค์ทำให้ปัจจุบันสถานการณ์
ในชุมชนเริ่มคลี่คลายดีขึ้น ชุมชนเกิดความกระตือรือร้นในการดูแล
ความสะอาดมากขึ้น หันมาทิ้งขยะลงถังขยะลงลำคลอง

"ถ้าชุมชนทุกตำบลทำวิจัยจะทำให้เราสามารถเก็บข้อมูลของทุก
ชุมชนมาเชื่อมต่อกันได้หมดทุกตำบลและร้อยไปถึงอำเภอได้ จะยัง
ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น" นายพนมกล่าว

สำหรับงานวิจัยนี้มุ่งให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูลและ
แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานให้กับคนในชุมชนได้ตระหนักใน
แนวทางร่วมกัน นอกจากการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง ชุมชนยังร่วม
กันสืบค้นหาประวัติศาสตร์ชุมชน และพัฒนาเด็กเยาวชนให้เป็น
นักวิจัยน้อย เพื่อดำเนินโครงการวิจัยเพื่อสิ่งแวดล้อมคลอง และ
พัฒนามัคคุเทศก์น้อยเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือ
ไปโดยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนครูฉา
นุเคราะห์, โรงเรียนวัดเจริญสุขาราม (วัดมานูวรรคณ์) และโรงเรียน
เมธีชูณหะวิทย์วิทยาลัย

แม้โครงการนี้จะจบไปเพื่อศึกษาหาแนวทางในการจัดการด้าน
การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ในพื้นที่อย่างเป็นระบบ แต่เป้าหมายที่แท้
จริงของชุมชนคือปลูกจิตสำนึกให้คนรุ่นใหม่หันกลับมาเห็นคุณค่า
ของแม่น้ำลำคลอง ที่จะต้องร่วมกันดูแลรักษาไว้

เพราะ "น้ำ" คือชีวิต

บรรยากาศแม่น้ำแม่กลอง

แผนที่ทำมือตำบลบางนกแขวก